

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Monachvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

MISERABILIS

persona.

MISERABILES personæ sunt, quæ per se non possunt causam promouere. cap. 1. de postul. & sunt secundum Panor. in cap. licet. de cens. ex ci. pauperes, pupilli, viduæ, & morbo laborantes, qui possunt ab ecclesia auxiliium implorare, quando nimis in collectis grauantur in canone, significantibus. de officio delegat. & ibi Pan. Excusantur autem hi à muneribus personarum, secundum eundem Pa. in dict. cap. licet. non autem à rebus ordinarijs, nisi principis velint ea remittere. cap. de vacation. mun. & de munc. pa. quasi per totum. Pro miserabili persona constitutus in sacris potest aduocare, etiam in foro securo. Ab. in cap. 1. de postulat. Facit quod not. in cap. ex tenore. de foro competent.

MODERAMEN.

MODERAMEN inculpatæ tutelæ est, quando id fit, quo omisso iniuria repellere non potest, non enim imputatur alicui quod facit, si aliter se defendere non poterat, & iniuriam repellere. l. scientiam. §. quod cum aliter. ff. ad leg. Aqu. quod considerabitur ad arbitrium boni viri, pensatis circumstantijs, scilicet modo, qui est circa qualitatem armorum. Non enim debet resistere cum armis, si sine armis inuaditur, vel si venit cum pugno, non debet baculo percussit: vnde potest talibus vti, quæ sufficiunt ad repellendum, & non plus. Considerandum est etiam moderamen in cursu temporis, vt quando inuaditur persona, antequam quis percutiatur, potest incontinenti inuadentem percussit, vt euadat percussio, & iniuriam, & magis dicitur repellere iniuriam, quam inferre, & intelligitur glo. in l. ex plagis, §. tabernarius. ff. ad le. Aqu. & Bar. tibi. Si autem iniuria iam est facta, non est licitum percussit etiam incontinenti, quia non est defensio, sed vindicta, quæ non est permessa singulis, sed iudici, nisi timere: tur geminata percussio, secundum Inn.

in c. olim. de restit. spo. Si vero violentia rebus inferatur, debet repelli incontinenti, licet iam sit facta iniuria, quia hæc non est vindicta, sed defensio. Item consideranda est causa, vt scilicet fiat ad defensionem, & non ad vltionem: & hæc defensio manualis, quia naturalis est, per aliquam legem, vel iudicem tolli non potest. Secus de ea, quæ est de lege positua aequaliter, vt sic, vel sic appellate.

MOLLITIES.

MOLLITES, quæ est idem quod peccatum pollutionis contra naturam voluntariæ, siue fiat sine instrumento, siue cum instrumento proprio, vel alieno, mortalis est, sicut & ipsa pollutio, de qua infra, Pollutio, per totum. Est & mollities alia opposita peruersitatis, quæ homo adeo est deditus delectationibus, vt non solum à contristantibus, verum etiam à tollentibus delectationem abducatur, vt via virtutis deserat, & quia contra rationem, ideo peccatum est.

MONACHVS.

MONACHI differunt à cõuersis & oblati: secundum Pa. in c. non est. de reg. quia cõuersi sunt, qui offerunt se & sua, mutando habitum, & proficendo, laici tamẽ sunt, quia non promouentur ad ordines. Oblati verò sunt, qui se, & sua offerunt monasterio, habitu non mutato. Et secundum glo. in c. vi. lex. 27. q. 1. isti cõuersi & oblati magis astringuntur monasterio, quam monachi: quia etiã causa arctioris religionis non possunt ad alia monasteria transire, quamuis à superiore licentiam petant, quia efficiuntur quasi serui monasterij. Monachi verò hodie sunt proprie, qui habitum mutant, proficentur, & ad ordines promouentur. 6. q. 1. in multis capitulis.

MONACHORVM nomine in materia odiosa non veniunt alij religiosi, vt patet in cle. 1. de sta. mo. vbi text. postquam excommunicauit monachos, subiungit, aut canonicos regulares, quod scilicet fuisse appositum,

si nomine monachorum venirent omnes religiosi. Pan. verò in c. ex parte. de postul. dicit, q. cōstitutio emanens respectu religionis, licet loquatur de monachis, ad oēs tamen religiosos extenditur, nisi possit diuersitatis ratio assignari: & hoc in omni materia. Primū tamen videtur melius, quia ibi non ab patet specialis ratio differentiz, & tamen nomine monachorū non includuntur canonici regulares, & c.

3 **L I C E T** ordo manachorum sit altioris obseruantiz, quā canonico-
rum regularis: vt dicit Th. 2. q. 189.
a. 8. ad 2. tamē si monachi essent laici,
liceret eis transire ad ordinem canoni-
corū talium, & non econtrā. ca. manda-
mus. 19. q. 3. Si autē monachi sint mi-
nisterijs obsequentes, nō licet transire
ad dictos canonicos, bene tamen econ-
uerso, perita tamen superioris licentia.
c. statuius. 19. q. 3. & d. c. mandam.
Quomodo regulariter possint transi-
re infra, Religio, §. 14.

4 **M O N A C H V S** non potest fieri ca-
nonicus ecclesie secularis. ca. in noua.
16. q. 7. extra, de elec. cum causam. Idē
die de religioso per allegata.

5 **M O N A C H V S** vel religiosus non
possunt promoueri ad aliquod benefi-
cium, vel dignitatem ecclesie secula-
ris, nisi sit episcopalis: secundum Pan.
in c. quod Dei. de sta. mo. neque ad ca-
nonicatum, vel ad aliud simplex be-
neficium in ecclesia collegiata. c. super
eo de regu. nec in hoc Episcopus po-
test dispensare secundum Car. In ec-
clesia autem non collegiata, secundū
Pan. potest eligi, vt sit prapostus, non
autem secundum Host. nisi dispensa-
tione. Si autem ecclesia sit cū cura, po-
test religiosus de iure cōmuni promo-
ueri, vt cōmuniter tenetur: secundum
Host. Ioan. And. & Cal. ab episcopo si-
ne dispensatione, & hoc sequitur Fel.
in cons. 131. Domini tamen de rota
tenent q. requiratur dispensatio: vide
nihilominus text. cum glo. in c. paro-
chia. 17. q. 1. & tex. in d. c. quod Dei.
qui dicit, quod monachi possunt pro-
moueri, ex quo videtur quod non in-
digeant dispensatione.

6 **M O N A C H V S** non potest habere
curam animarum in ecclesia, vbi mo-
nachi collegialiter habitant: secundū
Panormita. in cap. 1. de capel. no. sed
debet episcopus capellanum instituere,
qui populum de cōsilio monachorum
regat.

7 **M O N A C H O** non licet locum habere
in diuersis monasterijs. c. si. de re
lig. dom. nisi vnum monasterium sit
sub alio, nec potest præfici in diuersis
monasterijs, nec pluribus ecclesijs cu-
ram animarum habentibus, nisi vni
ex alio pendeat. l. 6. de præb. c. cum si-
gula. vbi ponitur pœna committenti-
bus monacho prædicta, & alias admi-
nistraciones consuetas non eiusdem
monasterij.

8 **M O N A C H V S** vel religiosus depo-
satus alicui ecclesie, tenetur ad sub-
stantialia suæ regulæ, vt ad tria vota,
ad deferendum habitum, etiam si sit
episcopus, nec debet portare rochetū
clerici. de vit. & ho. cle. & tenetur
abstinere ab esu carniū, sicut ante,
nisi dispenseretur: secundum Gof. ab-
gantem. c. quisquis. d. 41. Ab alijs au-
tem, quæ officium suum impediunt,
absoluitur, non autē ab his, quæ non
impediunt, imò magis iurant, nō ab-
soluitur, & sic intelligitur. ca. mona-
chum. 20. qu. 1. & c. nemo. 16. qu. 1. quod
verò, & quomodo eximatur ab
obedientia Abbatis: vide c. vnicuique.
19. q. 1. & c. parochia. 16. q. 1. & c. fano-
can. visis. 16. q. 2. Vide Tab. ver. mona-
chus. §. 5.

9 **S I** talis dispensatione indigeat, ad illud
recurret, sub cuius iurisdictione
ecclesia sua subiecta est, siue sit abbas,
siue episcopus, vel Papa, quanquam
sit exempta, & ipse secū poterit dispen-
sari. sicut alij pralati exemptorum: v-
dicunt quidam rationabiliter, & ab-
gere sibi confessorem.

10 **M O N A C H I S** multa prohibentur
in cle. ne in agro dominico. de sta. mo.
& in c. ad monasterium de stat. mon.
& cap. in singulis. Vide ibi, si opus est,
& sunt decem, videlicet: de ferre habi-
tus secundum formam, omni mensa
conferri, & eucharistiam suscipere.

expans

Exponatur regula ab aliquo, &c. non
vni camilijs, seruare silentiū certis ho-
ris, & locis, facere capitula triennia, &
interdicere aucupatio, & venatio: nō
ire ad curias mandatur: non tenere ar-
ma, non comedere carnes. infra, Reli-
gio. §. 11. Thom. quolib. 9. a. 4. Mul-
ta alia prohibentur eis in sua regula,
& ordinationibus suis, quæ videndæ
essent.

¹¹ **MONACHVS** comedens carnes,
nō peccat mortaliter, nisi propter præ-
ceptum, vel contemptum, licet dica-
tur in canone, quod incareretur, quia
intelligitur de monacho contumaci,
vel inobedienti. infra, Religio. §. 12.
Vide Sanct. Thom. secunda secunda.
quæst. 186. artic. 9. vbi rationem horū
scribit.

¹² Ex contractu monachi, cui com-
missa est administratio, tenetur abbas,
& monasterium, in quantum se exten-
dit administratio: secundum Innoc.
aliter nō: nec ipse monachus tenetur,
quia nihil habet: tamen omnis actio
per monachū acquisita, etiam si sit fu-
gitiuus ad monasteriū pertinet. ff. de
acqui. poss. l. 1. Quia quicquid acqui-
rit monachus, monasterio acquirit si-
bi autem nihil, cum proprium habere
nequeat.

¹³ **ABBAS**, nec monasterium tenen-
tur pro furto rei depositæ alicui mo-
nacho, nisi Abbas fuisset in causa, vt
quia vidit, & potuit facillè prohibere,
& noluit: vt credit Inno. Dicit tamen
Host. q. licet Abbas videat res auferri,
& non prohibeat, licet peccet, non ta-
men credit ipsum, vel monasteriū ten-
neri, ex quo fuerunt penes personam
monachi. c. 1. de depo. & hoc. credo ve-
rius, nisi fuisset talis persona, quæ hoc
prohibere debuisset.

¹⁴ **MONASTERIVM** non tenetur
pro delicto monachi, vel Abbatis, ni-
si pro quanto versum est in eius utili-
tatem: secundum Innocentium, &
Host.

¹⁵ Si monacho relinquatur aliquid
conuertendum in vsum pauperum,
quod licitum est, de testam. c. 2. lib. 6.
vel pro vsu vestimentorum, vel libro-

rum, vel huiusmodi, valet, abbate con-
sentiente, aliter non: & si relinquatur,
vt administret, prout sibi placet, tan-
quàm res propria, non poterit habere
etiam de licentia Pape. per d. c. ad mo-
nasterium. quod si abbas nolit cōsen-
tire ad suscipiendum dictam admini-
strationem, relictiū non valet, & rema-
nebit apud grauatum. l. vnic. ca. de ca-
du. tollen. Abbas autem poterit aufer-
re talem vsum fructum, in quo tenuit
legatum à monacho. per c. 2. de statu
monach. Cautelam autem eius, qui
vult quod monach⁹ habeat vsum fru-
ctū, esset si sic diceret: lego tali vsum
fructum talis rei, donec & quousque
molestabitur per suum Abbatem, quo
casu nolo amplius quod habeat, secū-
dum Pau. de Cast. ff. ad Treb. §. tres
heredes. l. Lucius. Quomodo bona
ingredientium religionem pertineant
ad monasterium, infra. Religio. §. 17.
21. & 22. Quid sciendum de bonis re-
lictis illis religiosis, qui nihil habere
possunt: vide auth. ingressi. ca. de sacr.
san. eccle.

MONASTERIVM.

¹ **MONASTERIVM** non potest
noua cōsuetudine grauari serui-
tio, vel onere, nisi à patrono in princi-
pio de episcopi cōsensu sint imposta:
non tamen in dote necessaria, sed in a-
lijs à dote. c. scientes. de cent.

² **MONASTERIA** frequentans mo-
nialiū, si sit clericus, sine causa manife-
sta & rationabili, post admonitionē
deponitur, & secularis excōmunica-
tur. c. monasteria. de vi. & ho. cle. Mo-
nasteria, in quibus sunt masculi & fœ-
minæ, quæ dicuntur dupla, licita non
sunt: vt not. in c. diffiniuimus. & c. in
decima. 18. q. 2.

MONETA.

¹ **MONETA**, supra. Falsarius, per
totum.

MONOPOLIVM.

¹ **MONOPOLIVM** est singularis
negotiatio in ciuitate, & damna-
tur. c. de monopolijs. l. vnica. Vnde
non licet mercatoribus cōcordate in-
ter se: vt omnes vno pretio vendant,
& non minori aliquis vendere possit,

F. 3 neque